

Мукими атындагы № 13 жалпы білім беретін мектеп

Баяндама

**Тақырыбы: «Білім беру саласында
жасанды интеллектті қолдану»**

Қазақ тілі мен әдебиет пәнінің мұғалімі: Тургынбаева Ж.Ж

ШЫМКЕНТ-2025ж

Білім беру саласында жасанды интеллектіні қолдану

Кіріспе:

Қазіргі кезде білім беру саласы жаңа технологиялар мен қарқынды түрде дамып жатыр. Солардыңбірі — жасанды интеллект (ЖИ), олоқытудыңтиімділігінарттыруға, оқупроцесінавтоматтандыруға, жәнеоқушылар мен мұғалімдерүшінжаңамүмкіндіктерашуғажолашуда. Жасанды интеллект білім беру жүйесіндежаңаәдіс-тәсілдердіенгізуарқылыоқушылардыңбілімалусапасынжақсартуғажәнемұғалімдердіңжұмысынжеңілдетугезорәсеретеді.

Білім беру саласындажасандыинтеллектініқолданудыңмүмкіндіктері:

1. Жеке оқу траекториясы:

Жасанды интеллект оқушылардыңбілімдеңгейін, оқуқарқынынжәнеәлсізтұстарынанықтайотырып, әрбіроқушығажекеоқужоспарынұсынаалады. Мысалы, ЖИ жүйелеріоқушылардыңтапсырмалардыорындаунәтижелерінталдайды, олардыңжетістіктеріннемесеқиындықтарынескеріп, келесітапсырмалардыбейімдейді. Бұлоқушылардыңөзінесәйкесоқуматериалынақолжеткізуінемүмкіндікбереді.

2. Оқушылардың мотивациясынарттыру:

Жасанды интеллект білім беру процесінқызықтыәрітиімдіетуүшінәртүрліинтерактивтіәдістердіқолданады. ЖИ жүйелеріоқушыларғаойындар, викториналар, тапсырмалардытүрлендіреотырыпұсынаалады. Бұлтәсілоқушылардыңсабаққадегенқызығушылығынарттырып, білімалупроцесінебелсендіқатысуынқамтамасызетеді.

3. Автоматтандырылғанбағалаужүйелері:

Жасанды интеллект мұғалімдергетапсырмалардыжәнетесттердіавтоматтытүрдебағалауғамүмкіндікбереді. Бұлоқушылардыңжұмысынажауап беру уақытынқысқартуғажәнеәділбағалаупроцесінқамтамасызетугесептігінтигізеді. Соныменқатар, ЖИ

жүйелері оқушылардың орындаған тапсырмалары бойынша детальды кері байланыс береді, бұл олардың даму деңгейіне және ішкі жақсартуға мүмкіндік береді.

4. Қашықтықтан білім беру:

Қазіргі уақытта қашықтықтан оқыту көптеген елдерде кеңінен қолданылуда. Жасанды интеллект қашықтықтан оқыту платформаларының жұмысын жетілдіреді. Оқушылар мен мұғалімдер арасында байланыс орнатуға көмектеседі, автоматты түрде сұрақтарға жауап береді, және оқу материалына қол жетімділік береді. Қашықтықтан оқытудың тиімділігін арттыру үшін ЖИ оқушылардың оқу барысын бақылап, қажет болған жағдайда оларға қосымша көмек көрсету үшін арнайы тапсырмалар ұсынады.

5. Оқу процесін талдау және жетілдіру:

Жасанды интеллект оқу процесін үздіксіз бақылай отырып, оқушылардың орындаған жұмыстарын жүйелі түрде талдайды. Оқушылардың нәтижелерін жинақтай отырып, ЖИ мұғалімдерге әрбір оқушының қиындықтары мен жетістіктерін көрсетеді. Бұл мұғалімдерге оқыту әдістерін дұрыстап, оқу бағдарламасын түзету үшін қажет ақпаратты ұсынады.

Жасанды интеллекттің білім беру саласында қолданудың қиындықтары мен мәселелері:

1. Технологиялық инфрақұрылым:

Жасанды интеллекттің іргізу үшін мектептерде жоғары сапалы интернет және заманауи компьютерлік техника болуы қажет. Шалғай аудандардан емес, есет техникалық мүмкіндіктері шектеулі білім мекемелерінде бұл мәселе туындауы мүмкін.

2. Деректердің қауіпсіздігі мен құпиялығы:

Жасанды интеллект оқушылардың жеке мәліметтерін жинайды, сондықтан олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселесі маңызды болып табылады. Оқушылардың жеке мәліметтері мен оқу нәтижелері құпия сақталуы керек.

3. Жасанды интеллекттің шектеулері:

Жасанды интеллект оқушылардың интеллектуалды дамуын толық қамтуға, олардың эмоционалдық және шығармашылық қабілеттерін ескеруге қабілетті емес. Адамдық көзқарас пен қатынастың орнына келу қиын болғандықтан, ЖИ технологиялары оқу процесінің толық құрамдас бөлігі ретінде қарастыру маңызды.

Қорытынды:

Жасанды интеллект білім беру саласында оқу процесін жетілдіруге, оқушыларға жеке бағытталған білім беруге және мұғалімдерге тиімді жұмыс істеуге мүмкіндік береді. Алайда, оның қолданылуы барысында бірқатар қиындықтар туындауы мүмкін, мысалы, техникалық инфрақұрылымның жетіспеушілігі, қауіпсіздік мәселелері және мұғалімдердің дайындық деңгейі. Дегенмен, жасанды интеллекттің білім беру жүйесіне енгізілуі білім сапасын арттыруға және оқу процесін тиімді басқаруға септігін тигізеді.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Смағұлова, Г.Қ., & Иманбаева, Б.А. (2020). Жасанды интеллекттің білім беру жүйесінде қолдану мүмкіндіктері. Алматы: «Білім» баспасы.
2. Айтбаев, К.С. (2019). Жасанды интеллект: теориясы мен қолданылуы. Астана: ҚазМУ баспасы.
3. Zawacki-Richter, O., & Anderson, T. (2014). The role of artificial intelligence in education: Current applications and future perspectives. *International Journal of Educational Technology*, 1(2), 22-31.
4. Hernandez, G., & Alvarado, J. (2018). *Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities*. Springer.
5. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of B...*